

D 10/11

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en anmälan avseende auktoriserade revisorn A-son. I anmälan ifrågasätts A-sons opartiskhet och självständighet vid utförandet av revisionen av ett aktiebolag i vilket revisionsverksamhet utövas, med hänvisning till att en vid revisionsföretaget verksam revisor (nedan benämnd NN) samtidigt var vald revisor i den bostadsrättsförening i vilken A-son är styrelseordförande. RN har därför öppnat detta ärende samt ett ärende avseende den revisor som var vald revisor i bostadsrättsföreningen (dnr 2010-1497).

RN har inhämtat utdrag från Bolagsverket som utvisar att NN är ensam styrelseledamot och firmatecknare i revisionsföretaget. RN har också inhämtat en årsredovisning för bostadsrättsföreningen avseende räkenskapsåret 2009 av vilken framgår att föreningens balansomslutning uppgick till ca 19 mnkr och dess nettoomsättning till ca 1,3 mnkr. NN har i ärendet dnr 2010-1497 anfört att hon avsåg sig uppdraget som vald revisor i bostadsrättsföreningen i september 2010.

A-son har anfört följande.

Sedan år 2006 är han ordförande i styrelsen för bostadsrättsföreningen och NN har sedan samma år varit vald revisor i föreningen. Under denna tid har han varit vald revisor i det revisionsföretag där NN utövar sin revisionsverksamhet. Omständigheterna har dock enligt hans mening inte varit sådana att de kunnat rubba förtroendet för hans opartiskhet och självständighet som vald revisor i revisionsföretaget. Uppdraget som ordförande för bostadsrättsföreningen är ett rent fritidsuppdrag och har en i det närmaste helt ideell karaktär. Han är alltså inte beroende av att behålla detta uppdrag. Vidare fattas styrelsens beslut regelmässigt kollektivt av samtliga styrelseledamöter. Han är därför inte heller på något sätt beroende av att NN visar särskild välvilja eller på annat sätt har överseende med brister vid sin revision av bostadsrättsföreningen. Hans slutsats har därför varit att det förhållande att NN varit vald revisor i bostadsrättsföreningen inte har påverkat hans opartiskhet eller självständighet som revisor i NN:s revisionsföretag.

RN gör följande bedömning.

Enligt 20 § revisorslagen (2001:883) ska en revisor i revisionsverksamheten utföra sina uppdrag med opartiskhet och självständighet samt vara objektiv i sina ställningstaganden. Av 21 § samma lag följer att en revisor för varje uppdrag i sin revisionsverksamhet ska pröva om det finns omständigheter som kan rubba förtroendet för hans eller hennes opartiskhet eller självständighet. Revisorn ska i så fall avböja eller avsäga sig uppdraget i fråga. I paragrafens första stycke 1 anges ett antal typsituationer i vilka det råder en presumtion för att revisorn ska avböja eller avsäga sig uppdraget. Förutom i de särskilt angivna situationerna ska revisorn enligt första stycket 2 avböja eller avsäga sig uppdraget om det föreligger något annat förhållande av sådan art att det kan rubba förtroendet för revisorns opartiskhet och självständighet (den s.k. generalklausulen). Revisorn behöver dock enligt paragrafens andra stycke inte avböja eller avsäga sig uppdraget om det i det enskilda fallet föreligger sådana särskilda omständigheter eller har vidtagits sådana åtgärder som medför att det inte finns anledning att ifrågasätta revisorns opartiskhet eller självständighet. En revisors prövning av sitt oberoende ska ske inför ett nytt uppdrag och fortlöpande under uppdraget när det finns anledning till det.

Enligt 9 kap. 1 § aktiebolagslagen (2005:551) i dess lydelse före den 1 november 2010 ska ett aktiebolag ha minst en revisor.

Den valde revisorn i ett aktiebolag ska, i den omfattning som följer av god revisionssed, granska aktiebolagets årsredovisning jämte räkenskaperna samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning. Har revisorn vid sin granskning funnit att någon åtgärd eller försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet ligger en styrelseledamot eller verkställande direktören till last, ska han eller hon anmärka på detta i revisionsberättelsen. Revisionsberättelsen ska även innehålla ett uttalande i frågan om ansvarsfrihet för bl.a. styrelseledamöterna. Granskningen och uttalandet ska avse varje styrelseledamot för sig. Revisorns uppgifter är i princip desamma som de uppgifter som åvilar den som är vald revisor i en bostadsrättsförening.¹

Bestämmelserna i aktiebolagslagen och lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar – nedan föreningslagen – innebär att A-son och NN i sina funktioner som valda revisorer i revisionsföretaget respektive bostadsrättsföreningen korsvis ska ta ställning till hur de har fullgjort sina uppdrag som ställföreträdare för respektive företag. Revisorerna ska också korsvis ta ställning till eventuell skadeståndsskyldighet för den andre revisorn och uttala sig i frågan om ansvarsfrihet för denne. RN finner därför att den omständigheten att NN är vald revisor i den bostadsrättsförening i vilken A-son är styrelseordförande är sådan som omfattas av general-klausulen i 21 § revisorslagen och att det därför har förelegat en presumtion för att A-son skulle ha avböjt eller avsagt sig revisionsuppdraget i NN:s revisionsföretag.

Denna presumtion kan dock brytas. I förevarande fall bryts presumtionen om det föreligger särskilda omständigheter som medför att det inte finns anledning att ifrågasätta A-sons opartiskhet och självständighet. A-son har som skäl för att behålla sitt uppdrag som vald revisor i NN:s revisionsföretag trots att NN är vald revisor i bostadsrättsföreningen för det första anført att uppdraget som styrelseordförande i bostadsrättsföreningen är ett rent fritidsuppdrag som har en i det närmaste helt ideell karaktär och att han därför inte är beroende av att behålla detta uppdrag. För det andra har han anført att styrelsens beslut regelmässigt fattas kollektivt av samtliga styrelseledamöter och att han därför inte heller på något sätt är beroende av att NN visar särskild välvilja eller på annat sätt har överseende med brister vid sin revision av bostadsrättsföreningen.

RN konstaterar att A-son, även om uppdraget som styrelseordförande i bostadsrättsföreningen har en i det närmaste helt ideell karaktär och även med beaktande av det faktum att styrelsens beslut fattas kollektivt av samtliga styrelseledamöter, likväl – såsom styrelseledamot i föreningen – har ett ansvar för föreningens ekonomiska förvaltning och att det till följd därav ankom på NN – såsom revisor i föreningen – att ta ställning till hur han hade fullgjort detta ansvar. A-son har motsvarande skyldighet vid utförandet av revision i NN:s revisionsföretag. Vad A-son har anført utgör därför inte sådana särskilda omständigheter som innebär att han trots hotet mot hans opartiskhet och självständighet har kunnat kvarstå i uppdraget som revisor i NN:s revisionsföretag. Det har inte heller i övrigt framkommit att sådana särskilda omständigheter har förelegat eller att A-son har vidtagit sådana åtgärder som medför att det inte har funnits anledning att ifrågasätta hans opartiskhet eller självständighet. A-son har därför brutit mot revisorslagens regler om revisorers opartiskhet och självständighet. Han har därmed åsidosatt sina skyldigheter som revisor.

På grund av detta ska A-son meddelas en disciplinär åtgärd. RN finner att erinran är en tillräcklig åtgärd.

Med stöd av 32 § andra stycket revisorslagen (2001:883) meddelar RN A-son erinran.

¹ Se 9 kap. 26 § bostadsrättslagen (1991:614) jämfört med 8 kap. 1, 10 och 13 §§ lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar.

Ärendet har avgjorts av RN genom dess tillsynsnämnd. I beslutet har deltagit hovrättspresidenten Sten Andersson, ordförande, justitierådet Kristina Ståhl, vice ordförande, rättschefen Vilhelm Andersson, advokaten Rune Brännström, auktoriserade revisorn Helena Dale, avdelningschefen Eva Ekström, auktoriserade revisorn Bertel Enlund, direktören Per-Ola Jansson samt skattejuristen Kerstin Nyquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsjuristen Adam Diamant, revisionsdirektören Kerstin Stenberg samt avdelningsdirektören Hannah Johnson som har föredragit ärendet.